

Reactie Universiteit van Amsterdam op het Ontwerpbesluit maximering eigen bijdrage

Dit besluit lijkt zijn op zich goede bedoeling sterk voorbij te schieten. Het komt ons namelijk voor dat de bezorgdheid om de toegankelijkheid bij de LSVb en het ISO niet primair betrekking heeft op de toegang tot het Nederlandse hoger onderwijs voor studenten uit andere landen, maar dat dit besluit daar wel grote impact op heeft. Wij doen twee voorstellen tot aanvulling van het besluit.

Binnen een aantal HOOP-gebieden wordt op grote schaal een admission fee gevraagd van buitenlandse studenten (zowel voor EER als niet-EER studenten). De reden is dat de conversieratio (de verhouding van uiteindelijke inschrijvingen tot aanvankelijke aanmeldingen) al jaren terugloopt en wij dus naar wegen zoeken om de serieuze interesse van studenten te testen. Een gratis aanmelding leidt er immers toe dat buitenlanders grote aantallen ijzers in het vuur kunnen steken en verkleint de kans dat degene die zich aanmeldt in september daadwerkelijk komt opdruven, ook na een met gunstig effect doorlopen selectieprocedure.

Hiernaast kosten de selectieprocedures echt geld (voor taaltoetsen en waardering van buitenlandse diploma's), dat feitelijk wordt onttrokken aan het primaire proces.

In de praktijk wordt de admission fee vaak weer in mindering gebracht op het uiteindelijke collegegeld, met als effect dat de admission fee de studie voor de student niet duurder maakt en alleen zorgt dat de selectiekosten van de afgewezenen niet ten koste van de onderwijsmiddelen voor de toegelatenen komen.

Wij stellen voor dat aan de definitie van 'kandidaat' in artikel I A wordt toegevoegd, dat het moet gaan om mensen die bij inschrijving als student recht zouden hebben op wettelijk collegegeld.

Toelichting: sinds 2008 bemoeit de wetgever zich niet met de hoogte en onderbouwing van de tarieven voor studenten die het instellingscollegegeld verschuldigd zijn, waaronder niet-EER studenten. Dat zou dan ook voor de eventuele admission fee moeten gelden.

Wij stellen voor dat aan het besluit wordt toegevoegd een bepaling die het de instelling mogelijk maakt een bijdrage van maximaal 100 euro te vragen van degene die zich op grond van een niet-Nederlandse vooropleiding wil inschrijven, ter dekking van de kosten van de waardering van die vooropleiding en van de af te nemen taaltoets Nederlands of Engels.

Toelichting: het afnemen van de taaltoets en de waardering van de niet-Nederlandse vooropleiding zijn serieuze en aanwijsbare kostenposten die – indien zij worden gemaakt voor kandidaten die uiteindelijk niet worden toegelaten of afzien van inschrijving – ten koste gaan van de middelen voor het initieel onderwijs aan de wel toegelaten studenten.

Voorts hebben wij een aantal suggesties voor de toelichting.

In de toelichting zou aandacht moeten worden besteed aan de schijnbare strijdigheid van het besluit met artikel 1.9 van de WHW. Volgens dat artikel kan de rijksbijdrage immers slechts rechtmatig aan het initieel onderwijs worden besteed. Het is niet evident dat kosten gemaakt ten behoeve van personen die afzien van inschrijving daaronder begrepen zouden kunnen worden.

De inleiding van de toelichting stelt: "De opleidingen waarvoor het vragen van een eigen bijdrage voor selectiekosten wel wordt toegestaan betreffen opleidingen waarvoor zich vaak veel kandidaten aanmelden en waar de gemiddelde kosten per kandidaat voor selectie gemiddeld hoger zijn vanwege de intensiviteit van de selectie." De toelichting maakt verderop onvoldoende duidelijk waarom op grond van deze overweging wel voor geneeskunde maar niet voor de university colleges een admission fee wordt toegestaan. Beide hebben te maken met een drie of meer keer overtekende belangstelling en een intensieve selectieprocedure.

In de tweede alinea van paragraaf 2.2 van de toelichting worden ook masteropleidingen genoemd. Dat is verwarrend en kan beter achterwege gelaten worden, omdat het besluit uitsluitend gaat over kandidaten die zich voor het eerste jaar van een bacheloropleiding (of de propedeuse) overwegen in te schrijven.

Namens de Universiteit van Amsterdam
A.J. Brentjes
hoofd strategie en informatie